

4. Počátky vícehlasého zpracování liturgických textů - II

Pronikání hudebně autonomního principu do mešního formuláře

4.1 Autonomnost jako kategorie estetická – vymezení pojmu a jeho náplně z hlediska hudebního

4.2 Autonomní přístup k mešnímu textu a jeho vývojové podoby

4.3 Typy a sazebné techniky repertoáru 1. etapy evropského umělého vícehlasu

4.3.1 Základní technika „nota proti notě“

4.3.2 Technika průchodného diskantu

4.3.3 Technika vytváření melizmat nad prodlevou

4.3.4 Technika konduktová (conductus, foborden)

4.3.5 Notredamský repertoár jako vrcholný představitel 1. vývojové fáze evropského umělého vícehlasu

4.4 Vícehlasé zpracování liturgických textů v hudebních pramenech

4.4.1 Winchesterské tropáře

4.4.2 Rukopisy ze St. Martial de Limoges

4.4.3 Codex Calixtinus

4.4.4 Prameny notredamského repertoáru – „Magnus liber organi de graduali et antiphonario“ a jeho opisy

4.5 Messe du Jour de Noël (12. stol.):

Tropus k introitu „Puer natus est nobis“ – Kyrie – Graduale „Viderunt omnes“ – Sanctus – Agnus Dei – Itte Missa est – Deo gratias.

4.6 Mariánská mše z katedrály v Salisbury (13. s.):

Kyrie – Gloria – Sanctus – Benedictus – Agnus Dei

Terminologie:

autonomnost, imanentnost, conductus, faburden, fauxbourdon, discantus sine littera, discantus cum littera, clausula, CC 473, Bo 775, Codex Calixtinus, Magnus liber, Codex Helmstedt 628 (W₁), Pluteus, Codex Helmstedt 1099 (W₂)

Literatura:

Černý, Jaromír: Středověký vícehlas v českých zemích, in: Miscellanea musicologica 27-28, Univerzita Karlova, Praha 1975

EGGEBRECHT, Hans Heinrich: Die Mehrstimmigkeitslehre von ihren Anfängen bis zum 12. Jahrhundert. In: Die mittelalterliche Lehre von der Mehrstimmigkeit, Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1984

HOLSCHNEIDER, Andreas: Die Organa von Winchester. Studien zum ältesten Repertoire polyphoner Musik, Georg Olms Verlagsbuchhandlung, Hildesheim 1968

KRÁK, Egon: Viachlas v hudbe Európy. Teoretické, kompozičné a historické súvislosti viachlasnej hudby . Stredovek a renesancia, Hudobné centrum, Bratislava 2008

SCHNEIDER, Marius: Geschichte der Mehrstimmigkeit, Berlin 1935

Príslušná hesla v hlavných muzikologických encyklopediách

Diskografie:

Premieres Polyphonies, Les Tres Riches Heures du Moyen Age č. 4
Harmonia Mundi, HMX 290652

Et in terra pax, Sacred Music of the Middle Ages,
Ensemble für frühe Musik Augsburg, Christophorus, CHR 77 139

Polyphonie Aquitaine du XIIe siecle, Saint Martial de Limoges
Ensemble Organum, Harmonia Mundi, HMC 901 134

Miracles of Santiago. Music from the Codex Calixtinus.
Anonymus 4, Harmonia Mundi, HMU 907 156

Le grand livre de Saint Jaques de Compostelle. Codex Calixtinus, XIIe siecle
Ensemble Venance Fortunat, France Telecom Foundation, ED 13 023